

Antun Jelić

PJESMA
— o postanku —
jednog seljačkog stana

PJESMA O POSTANKU JEDNOG SELJAČKOG STANA

Antun Jelić

Antun Jelić, 4. travnja 1949. godine

Nakladnik
Ogranak Matice hrvatske u Vinkovcima
J. Dalmatinca 22, 32 100 Vinkovci

Knjižnica *Ravnica*, knjiga 19.

Za nakladnika
Dražen Švagelj

Urednici
Ivana Petričević
Antun Babić

Lektura i korektura
Ivana Petričević

Grafičko rješenje naslovnice
Adriana Elizabeth Đuraković, mag. edu. matematike i informatike

Tisak
Zebra Vinkovci

Naklada
200 komada

CIP zapis dostupan je u računalnom katalogu Gradske i
sveučilišne knjižnice Osijek pod brojem 150829082.

ISBN 978-953-8127-31-1

Tisak dovršen u studenom 2023.

UVOD

Budući da je prije više godina zapaženo kako je veliki dio života Tune Jelića¹ iz Gradišta bio pun senzacionalnih doživljaja koji su većim dijelom romantične naravi, anonimni pisac i pjesnik ove male knjižice odlučio je da na stanovitim mjestima sve te podatke o njegovu životu skupi na jedno mjesto. Plod ovih skupljenih podataka upravo je ova mala knjižica.

Pisac ove knjižice iako dosta teško, ipak je konačno uspio pokupiti sve potrebne podatke o Tuninu životu, kao i podatke o životu svih onih osoba koje se spominju u ovoj knjižici.

Budući da je Tuna svojim malko neobičnim životom privukao na sebe pažnju i nekih školovanih ljudi, pisac je ove knjižice naumio ovdje u pjesmi opisati Tunin život, i to u dva dijela: u prvom dijelu opisuje se njegov život (i njegovo momkovanje) iz momačkih dana, a napose iz 1923., tj. iz onoga vremena kada se spomenute godine 10. ožujka u Županji održala velika javna Skupština Stjepana Radića, na kojoj se Tuna zaljubio u jednu mladu djevojku iz Županje koja je bila neobične ljepote i plemenitoga srca i duše.

*****

Spazivši Tuna ovu lijepu djevojku, čije mile i crne oči uznemiriše njegovo srce, on više ne mari za Skupštinu niti za svoje drugare s kojima je na Skupštinu doš'o, već je brzo odlučio da priđe k mladoj djevojci i njezinim drugaricama sa željom da se s njome pod svaku cijenu upozna i da s njom progovori nekoliko ljubaznih riječi.

Mlada djevojka uzvraća Tuni ljubav i od sada njih dvoje u nepomućenoj sreći ašikuju² cijelo ljeto i jesen, a kada je došlo vrijeme prosidbe, onda se njih dvoje naglo i na jedan neobičan način za ljubav svojih roditelja – rastaju.

Jedne nedjelje koncem rujna odlazi Tuna u Županju svome drugu Šimi Benakoviću (također momku) u goste. Zajedno s njime ide u crkvu, a po svršetku Božje službe zajedno se sa Šimom vraća, ali na samom ćošku kod

---

¹ Tuna Jelić, odnosno Antun Jelić autor je ove knjižice, a u originalnom rukopisu potpisivao se kao Moga oca sin.

² ašikuju – vode ljubavni razgovor

oružničke postaje ostavlja svojega druga i prilazi k Mandi s kojom zajedno ide ravno k njezinoj kući.

Mandinoj majci nije taj Tunin posjet bio baš po volji, ali pristojnosti za volju, ponudila je Tunu da ostane kod njih na ručku. Tuna je to svom pripravnošću prihvatio, a pri kraju ručka prid Mandinim roditeljima drži dirljiv oproštajni govor (kojega u cijelosti donosimo u ovoj knjižici na 28. stranci) u kojem Tuna ističe sve Mandine vrline, a – ipak naglašuje da se volji roditelja moraju i on i Manda pokoriti.

Slušajući taj govor, prosuzile su oči ne samo Mandine nego i oči njezine majke, ali do rastanka je apsolutno moralo doći.

Zanimljivo je što Tuna na kraju ovoga govora moli Mandu da se ona Bogu moli za njega, da sada opet u Gradištu u što kraćem vremenu nađe sebi drugu djevojku, koja će bar donekle biti Mandi slična i s kojom će moći biti zadovoljan. A Manda mu to svom pripravnošću obećaje.

I doista od to doba nije prošlo ni pun mjesec dana, a Tuna je već sebi prokrčio put do jedne mlade djevojke Lucije Mitrović (iako je ova bila u to vrijeme zaručnica J. N.) s kojom se Tuna iste jeseni i vjenčao. Očito je po svemu da mu je u tom pothvatu najviše pomogla Mandina molitva.

I sada eto pisac i pjesnik ove knjižice hoće da sve ove zanimljive doživljaje iz Tunina života ovim pisanjem otme od zaborava.

U Gradištu 16. kolovoza 1955.

Antun Jelić u 21. godini života

I. Na Skupštini

Na hiljadu devete stotine
I dvadeset i treće godine,
Desetoga ožujka to biše
Što će ovdje sve da se opiše.
Zato meni najviše je stalo
Da pisanjem zabavim se malo
Čitatelji, nek' vam je na znanje,
Pisat ću o selu Županje.
Saznat ćete iz pisanja moga
Od ožujka točno desetoga
Skupština je bila zakazana,
Spomenutog da se drži dana.
Tuna Jelić bio naumio
Da Skupštini prisutan bi bio.
Narod mnogo govori i priča
O skupštini Stjepana Radića.
Silan narod doš'o j' toga dana,
Sluša govor svoji' velikana.
Te najveće Radićeve stranke
Što nam bolje navješćuje danke.
U društvu je Tuna tamburaša
A Skupština seljačka je naša,
Svi se momci u 'rpu skupili,
Momci mladi pa se veselili
Kao usred najvećega pira.
Tu se pjeva i zanosno svira,

Tu je mnogo nasmijano lice,
Čuješ cilik i glas tamburice.
Narod pjeva i kolo se vodi
Tko to motri, sve mu oku godi.
Sad nadalje spomenuti treba
Prvaci su stranke iz Zagreba.
I kad su se pojavili bili,
Narod složno povika: „Živili!”
Govore su svom narodu dali,
Tamburaši himnu odsvirali
Kuju sluša veselo i rado,
Bilo staro ili bilo mlado.
A usred tog najvećeg slavlja
Rijetki prizor med' svijetom se javlja.
Mlad je Tuna, mira mu se ne da,
Na sve strane motri i pogleda
Pa opazi on djevojče mlado
Sa kojim bi upozn'o se rado,
Gdje s drugama med' svijetom se šeće,
A pod vratom dukati joj zveče.
Skupština ga više ne zanima,
Mlada cura crne oči ima,
Oči crne, a lice joj bijelo,
To je Tunu posvema zanelo.
Misli Tuna, ova cura mila
Kada bi mu vjerna ljubica bila,
Najsretniji na svijetu bi bio
Kada nju bi za ženu dobio.

BILJEŠKA O AUTORU

Antun (Tuna) Jelić rođen je 16. prosinca 1899. godine u Gradištu. Dijete je seljačke obitelji, roditelja Stajke i Ivana, te je završio četiri razreda osnovne škole. Oženio se 26. studenog 1923. godine Lucom Mitrović, rođenom 18. ožujka 1905. godine, iz Berka. Bio je ratar, ali kao pravi seljački sin bavio se i stočarstvom, voćarstvom, pčelarstvom, drvodjelstvom, a ni pjesništvo mu nije bilo strano.

Zbog prerane smrti supruge, imao je samo kćerku Maricu (udanu Babić), tako da se u knjizi opisani stan Jelić bez muških nasljednika lagano gasio i nestao.

Za života je pretrpio razne nepravde, prvenstveno od komunističkoga režima, ali bez obzira na to ponosio se svojim seljačkim porijeklom i nikada nije pokleknuo duhom.

Kao ponosni Hrvat i katolik, što je uvijek pokazivao svojim riječima i djelima, nikad nije prihvatio Jugoslaviju i komunistički režim kao svoju državu. U selu su ga poznavali kao ozbiljnoga, marljivoga i poštenoga čovjeka koji ne trpi nepravdu, što i sâm navodi u knjizi:

„Zbog taki' je ljudi Tuna često puta bio ljut,
Zbog taki' je i prošao trnovit put.
Al' je uvijek bio odvažan i živ,
Za pravdu se j' borio kao kakav div.
Mnogo se je za pravde borio,
U toj borbi već je ostario.”

Nažalost, 2. studenog 1975. godine vraćajući se od svoje kćerke, unučadi i praunučadi, poginuo je u prometnoj nesreći u 76. godini života.

Kazalo

Pjesma o postanku jednog seljačkog stana, 1. dio.....	7
Uvod.....	9
I. Na Skupštini	13
II. Zagonetno pismo	16
III. Varka	22
IV. Tajni sastanci	24
V. Rastanak	27
VI. Moć molitve.....	32
Pjesma o postanku jednog seljačkog stana, 2. dio.....	39
Pjesme poznatih i nepoznatih hrvatskih pjesnika	
Domoljubne pjesme	
dr. August Harambašić: Epilog.....	71
dr. August Harambašić: Ideal.....	73
dr. August Harambašić: Hrvatska Hrvatom!	77
dr. August Harambašić: Nada	79
Nepoznat pjesnik: I Velebita klik se ori	81
Josip Kozarac (Vinkovčanin): Tri sestre	82
Antun Jelić: U prirodi	84
Ljubavne pjesme	
dr. August Harambašić: Da sam bogat.....	87
Mog oca sin (Antun Jelić): Nije ono sunce gore	87
Mog oca sin (Antun Jelić): Diko moja, mirisavo cvijeće	88
dr. August Harambašić: Mila si mi kao jutru	89
Nepoznati pjesnik: Cvijete moj mili, cvijete jedini	90
Ivana Petričević: Pogovor.....	91
Bilješka o autoru	99